

Dosarul nr. 2r-417/21

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: A. Cucerescu)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, A. Panov, Gr. Dașchevici)
Instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție (jud.: Sv. Filincova, Iu. Bejenaru, G. Stratulat)
Instanța de revizuire, Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, Iu. Cotruță, V. Mihaila)

DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Mihai împotriva lui Iacușevici Vladimir și Kolomiitesv Sergii cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea construcției accesorii și evacuarea din bunul imobil, și la cererea reconvențională depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin împotriva lui Popa Mihai, Popa Ștefan, Plugari Iurie, Moraru Radu, Primăriei mun. Chișinău și Agenției Serviciilor Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău, intervenienți accesorii notarii publici Florea Adelina, Vacari Ghenadie și Ucrainean Natalia cu privire la declararea nulității procesului-verbal de recepție finală, actelor juridice, contestarea refuzului de a înregistra dreptul de proprietate, obligarea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului asupra bunului imobil, demolarea construcției neautorizate și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Valentin Fediuc cu privire la suspendarea procesului în ordine de revizuire, și încheierii 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 05 septembrie 2016 Popa Mihai a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iacușevici Vladimir și Kolomiitesv Sergii, solicitând înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil – construcție accesorie, situată în XXXXX, cu evacuarea părâților din acest bun imobil.

La 19 octombrie 2016 Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin au depus cerere reconvențională împotriva lui Popa Mihai, Popa Ștefan, Plugari Iurie și Primăriei mun. Chișinău, intervenienți accesorii notarii publici Florea Adelina și Vacari Ghenadie, solicitând anularea procesului-verbal de recepție

finală nr. 754 din 24 octombrie 2012 a construcției nr. 2-04 din str. XXXXX, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2015, autentificat notarial de notarul Florea Adelina, prin care a fost înstrăinată construcția nr. 2-04 din XXXXX, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierilor privind înregistrarea dreptului de proprietate și a transferurilor ulterioare de drepturi asupra construcției nr. 2-04 din XXXXX, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin și-au majorat și concretizat pretențiile din acțiunea reconvențională înaintată împotriva lui Popa Mihai, Popa Ștefan, Plugari Iurie, Moraru Radu, Primăriei mun. Chișinău și Agenției Serviciilor Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău, intervenienți accesorii notarii publice Florea Adelina, Vacari Ghenadie și Ucrainean Natalia, solicitând declararea nulității procesului-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012 a construcției nr. 2-04 din str. XXXXX, declararea nulității contractului de donație din 06 iunie 2015 încheiat între Popa Ștefan și Moraru Radu, contractului de vânzare-cumpărare din 07 septembrie 2015 încheiat între Moraru Radu și Plugari Iurie și a contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2015 încheiat între Plugari Iurie și Popa Mihai, anularea refuzului Serviciului Cadastral Teritorial Chișinău nr. Col-68-17/01-09/307 din 01 martie 2017, anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX și drepturilor înregistrate în privința lui, radierea bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX din Registrul bunurilor imobile, demolarea construcției neautorizate – garajul, cu suprafața de 17,9 m.p., lit. 2-04 din str. XXXXX, precum și încasarea în mod solidar a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, au fost respinse ca neîntemeiate acțiunea inițială depusă de Popa Mihai și acțiunea reconvențională depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin.

La 10 ianuarie 2019 Mihai Popa a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

La 23 ianuarie 2019 Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost acceptată spre examinare cererea de apel depusă de Mihai Popa.

Prin încheierea din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin, din motiv că nu au lichidat în termenul stabilit de instanță neajunsurile cererii de apel.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Popa Mihai. S-a casat parțial hotărârea din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii inițiale depuse de Popa Mihai și s-a pronunțat în această parte o hotărâre nouă de admitere a acțiunii inițiale depuse de Popa Mihai. Au fost obligați Iacușevici Vladimir și Kolomiitesv Sergii să înlăture obstacolele create în folosirea bunului imobil – construcție accesorie, situată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX. S-a dispus evacuarea lui Iacușevici Vladimir și Kolomiitesv Sergii împreună cu bunurile acestora din bunul imobil – construcția accesorie, situată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX. În rest, hotărârea primei instanțe din 28 decembrie 2018 a fost menținută

fără modificări. Au fost anulate măsurile de asigurare a acțiunii aplicate prin decizia din 15 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 30 ianuarie 2020 Iacușevici Vladimir și Kolomiitesv Sergii au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 06 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, nu s-a dat curs cererii de recurs și s-a acordat termen recurenților Iacușevici Vladimir și Kolomiitesv Sergii până la data de 24 februarie 2020 pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de recurs și anume, să prezinte dovada de plată a taxei de stat în sumă de 5.009 lei.

Prin încheierea din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, Iacușevici Vladimir a fost scutit de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 04 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost restituit recursul declarat de Kolomiitesv Sergii.

Prin încheierea din 27 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Iacușevici Vladimir împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 27 iulie 2020 Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin au depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de revizuire împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Ca temei de revizuire, cu referire la prevederile art. 449 lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin au indicat că prin ordonanța din 25 mai 2020 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Marcel Șaban, s-a dispus încetarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2018970467, intentată în privința lui Popa Ștefan, asupra faptelor expuse în partea descriptivă a prezentei ordonanțe din motivul intervenirii termenului de prescripție, cu clasarea procesului penal.

Au reținut revizuenți că în partea descriptivă a ordonanței menționate rezultă că prin Raportul de expertiză Judiciară nr. 34/12/1-R-1312 din 05 mai 2020 întocmit de Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al Inspectoratului General al Poliției al MAI, s-a stabilit că procesul-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2015 (în baza căruia Popa Ștefan și-a înregistrat dreptul de proprietate privată asupra construcției accesorii, situată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX), s-a dovedit a fi fals, din care considerente Popa Ștefan a fost pus sub învinuire.

La 08 aprilie 2021 Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin au depus supliment la cererea de revizuire împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea cererii de revizuire suplimentare, Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin au indicat că prin încheierea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost anulată ordonanța din 25 mai 2020 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Marcel Șaban, iar prin ordonanța din 23 februarie 2021 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Alexandru Mogîldea, s-a dispus încetarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2018970467, intentată în privința lui Popa Ștefan, asupra faptelor expuse în partea descriptivă a prezentei ordonanțe, din motivul intervenirii

termenului de prescripție, cu clasarea procesului penal, care nu a fost contestată, devenită executorie.

Consideră revizuenții că nulitatea procesului-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2015, care potrivit Raportului de expertiză Judiciară nr. 34/12/1-R-1312 din 05 mai 2020 întocmit de Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al Inspectoratului General al Poliției al MAI, s-a dovedit a fi falsificat, condiționează retractarea hotărârii judecătorești irevocabile, cu redeschiderea procesului civil.

La 03 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, Fediuc Valentin a depus cerere, solicitând suspendarea examinării prezentei cauzei în ordine de revizuire, până la soluționarea cererii de revizuire depusă de către ei la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cauza aflându-se spre examinare în procedura judecătorului M. Țurcan (dosarul nr. 2rh-38/20).

Prin încheierea din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Fediuc Valentin cu privire la suspendarea examinării prezentei cauze în ordine de revizuire din motivul lipsei temeiurilor care ar justifica necesitatea suspendării procesului.

Prin încheierea din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 17 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin au declarat recurs împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2021, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierilor contestate, cu emiterea unei decizii noi, prin care să fie admisă cererea de revizuire, cu redeschiderea procesului sau după caz remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin au indicat că Curtea de Apel Chișinău neîntemeiat a respins cererea lui Fediuc Valentin privind suspendarea procesului în ordine de revizuire, până a se expune prima instanță în privința cererii lor de revizuire similare depuse împotriva aceleași hotărâri judecătorești, or, atât timp cât prima instanță nu s-a expus asupra revizuirii în privința aceleași hotărâri, soluționarea inconsecventă a cererii de revizuire mai întâi de către Curtea de Apel Chișinău reprezintă o imixtiune în activitatea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Au invocat recurenții că instanța de revizuire nu a dat apreciere corespunzătoare ordonanței din 23 februarie 2021 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Alexandru Mogîldea, care prin analogie reprezintă sentință irevocabil, potrivit căreia actul de bază - procesul-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2015, în baza căruia a fost întemeiată hotărârea din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a dovedit a fi fals, iar pârâțul Popa Ștefan a fost tras la răspundere penală în legătură cu comiterea infracțiunii de fals în acte publice, fiind pus sub învinuire. La fel, nu s-a ținut cont nici de circumstanțele noi descoperite, necunoscute anterior lor, dar care au existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii irevocabile, și anume stabilirea prin Raportul de expertiză

judiciară nr. 34/12/1-R-1312 din 05 mai 2020 întocmit de Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al Inspectoratului General al Poliției al MAI, a falsului actului de bază, pe care s-a întemeiat hotărârea judecătorească contestată.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copiile încheierilor din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost expediate în adresa lui Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin la aceeași dată - 04 mai 2021, însă nu se atestă date de recepționare (f.d. 196, vol. III).

Astfel, recursul declarat la 17 mai 2021 este în termen.

La 07 iunie 2021 în adresa lui Popa Ștefan, Plugari Iurie, Moraru Radu, Primăriei mun. Chișinău, Agenției Serviciilor Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău, notarilor publici Florea Adelina, Vacari Ghenadie și Ucrainean Natalia a fost expediată copia recursului declarat de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 219, 221-226, vol. III), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul împotriva încheierii de respingere a cererii de suspendare a procesului în ordine de revizuire urmează a fi respins, cu menținerea încheierii respective, iar recursul împotriva încheierii prin care a fost respinsă cererea de revizuire ca fiind inadmisibil urmează a fi admis, cu casarea încheierii date și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Referitor la legalitatea și temeinicia încheierii din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Valentin Fediuc cu privire la suspendarea procesului în ordine de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

La 21 iulie 2020 Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin au depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de revizuire împotriva hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță (f.d. 55-56, vol. III).

Concomitent, la 27 iulie 2020 și ulterior la 08 aprilie 2021 Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin au depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de revizuire împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 și hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei (f.d. 121-122, 150-154, vol. III).

Atât în cererea de revizuire din 21 iulie 2021, depusă la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cât și în cea din 27 iulie 2020 și 08 aprilie 2021 depusă la Curtea de

Apel Chișinău, Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin au invocat temeuri similare de revizuire a hotărârii judecătorești irevocabile.

Totodată, prin încheierea din 03 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost restituită cererea de revizuire depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin împotriva hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 170 alin. (1) lit. b) CPC - instanța nu este competentă să judece cauza (f.d. 91-92, vol. III).

Prin decizia din 22 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin, s-a casat încheierea din 03 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată (f.d. 111-114, vol. III).

La 03 mai 2021, în cadrul examinării cauzei în ordine de revizuire la Curtea de Apel Chișinău, Fediuc Valentin a depus cerere privind suspendarea procesului în ordine de revizuire în prezenta cauză civilă, până la examinarea de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru a cererii de revizuire aflată în procedura judecătorului M. Țurcan (dos. nr. 2rh-38/20) (f.d. 175-177, vol. III).

În conformitate cu art. 261 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care: a) pârâtul sau reclamantul se află într-o unitate activă a Forțelor Armate sau a altor trupe și formațiuni militare ale Republicii Moldova; b) partea în proces sau intervenientul principal se află într-o instituție curativ-profilactică, situație adeverită de instituția respectivă; c) pârâtul este căutat; d) a dispus efectuarea unei expertize; e) a dat o delegație judiciară unei alte instanțe judecătorești din țară; f) a dispus autorității teritoriale cu atribuții în domeniul adopției efectuarea unui control al condițiilor de trai ale adoptatorilor în cauzele de adopție și în alte cauze în care pot fi lezate drepturile și interesele copilului; g) au încetat împuternicirile tutorelui sau curatorului; h) cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.

Norma dată de drept strict reglementează situațiile în care instanța de judecată, fie din oficiu, fie la cererea părților, poate să suspende procesul.

Noțiunea de „poate” presupune dreptul instanței și nicidecum obligația de a efectua acțiunea procesuală.

La caz, nu se atestă aplicabilitatea dispozițiilor art. 261 CPC, or, faptul că Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin au depus cerere similară de revizuire împotriva aceleiași hotărâri judecătorești irevocabile, a căreia retractare o solicită, în baza aceluiași temeuri de revizuire, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, nu constituie drept temei legal de suspendare a procesului intentat în ordine de revizuire la Curtea de Apel Chișinău.

Prin urmare, în speță nu se atestă temeuri justificative ce ar îndreptăți necesitatea suspendării procesului.

În contextul enunțat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată și legală încheierea din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii depuse de Valentin Fediuc privind suspendarea procesului în ordine de revizuire.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Cât privește legalitatea și temeinicia încheierii din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Iacuşevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Se remarcă că revizuirea este o cale de atac extraordinară pusă de lege la dispoziția persoanelor interesate, care presupune redeschiderea procedurilor judiciare în privința unei cauze civile. Aceasta nu presupune rejudecarea cauzei în mod implicit, ci doar ca efect al admiterii cererii de revizuire, ceea ce prezumă existența temeiurilor în acest sens. De altfel, poate avea loc o ingerință asupra securității raportului juridic.

În conformitate cu art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) *s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;*

b) *au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;*

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Conform art. 450 lit. a) din Codul de procedură civilă, în termen de 3 luni din ziua în care sentința penală a devenit irevocabilă – în cazul prevăzut la art. 449 lit. a). Iar, potrivit lit. b) din același articol, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau

faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Din norma dată de drept rezultă că examinarea cererii de revizuire se limitează doar la admisibilitatea acesteia și a faptelor pe care se întemeiază, fără a se pronunța asupra fondului cauzei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă temeiul de revizuire – *constatarea prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă* – se referă la cazurile în care un judecător, grefier, martor, traducător sau unul dintre alți participanți la proces enumerați la art. 55 și 59 din Codul de procedură civilă, care au luat parte la judecarea unei cauze civile, au fost condamnați printr-o sentință penală irevocabilă *pentru infracțiune în legătură cu judecarea cauzei civile, anterior examinate*. Deci, în acest caz, forța probantă o are doar sentința irevocabilă, care să fie în legătură cu cauza care se judecă.

Totodată, se menționează despre existența unor circumstanțe care indică direct la faptul că, unul dintre subiecți a comis o infracțiune în legătură cu judecarea pricinii, însă în virtutea unor împrejurări obiective nu pot fi constatate prin sentință penală irevocabilă. De exemplu: poate fi constatat faptul comiterii unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă, în baza *actului organului de urmărire penală de încetare a urmăririi penale, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție (art. 60 Cod penal)* sau în legătură cu actul de amnistie (art. 107 Cod penal). În condițiile enunțate, situațiile menționate se vor încadra în rigorile prevăzute de art. 449 lit. a) CPC.

Iar, în cazul când se invocă temeiul de revizuire – *devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei, care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului anterior*, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente. Esențial este ca revizuentul să nu fi știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și nici să nu fi avut posibilitatea de a le cunoaște. De asemenea, este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii, care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, și dacă revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile

pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Din materialele dosarului rezultă că la 19 octombrie 2016 Iacusevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin au depus cerere reconvențională, concretizată ulterior, împotriva lui Popa Mihai, Popa Ștefan, Plugari Iurie, Moraru Radu, Primăriei mun. Chișinău și Agenției Serviciilor Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău, intervenienți accesorii notarii publice Florea Adelina, Vacari Ghenadie și Ucrainean Natalia, solicitând declararea nulității procesului-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012 a construcției nr. 2-04 din XXXXX, declararea nulității contractului de donație din 06 iunie 2015 încheiat între Popa Ștefan și Moraru Radu, contractului de vânzare-cumpărare din 07 septembrie 2015 încheiat între Moraru Radu și Plugari Iurie și a contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2015 încheiat între Plugari Iurie și Popa Mihai, anularea refuzului Serviciului Cadastral Teritorial Chișinău nr. Col-68-17/01-09/307 din 01 martie 2017, anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX din str. XXXXXX și drepturilor înregistrate în privința lui, radierea bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX din Registrul bunurilor imobile, demolarea construcției neautorizate – garajul, cu suprafața de 17,9 m.p., lit. 2-04 din XXXXX, precum și încasarea în mod solidar a cheltuielilor de judecată (f.d. 18-21, 46, 78, 117, vol. I).

Din acțiunea reconvențională depusă de Iacusevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin rezultă că una din pretențiile principale înaintate de către aceștia față de pârâți este declararea nulității procesului-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012 a construcției nr. 2-04 din str. XXXXX.

După cum pretind recurenții Iacusevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin în baza procesului-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012, pârâtul Popa Ștefan a înregistrat la data de 20 mai 2015 în Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate privată asupra bunului imobil – construcție accesorie lit. 2-04, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 29,7 m.p., din str. XXXXX (f.d. 41, vol. I).

Totodată, din răspunsul nr. I-8420/1/16 din 21 septembrie 2016 a Primarului general al mun. Chișinău, rezultă că în arhiva gestionată în cadrul Direcției autorizare și disciplină în construcție a Primăriei mun. Chișinău, nu se regăsește procesul-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012 (f.d. 22, vol. I).

Se reține că prin ordonanța din 19 iunie 2018 a ofițerului de urmărire penală al Direcției nr. 4 din cadrul DGUP al CNA sesizărilor cu privire la infracțiune din 29 mai 2018, a fost pornită urmărirea penală în baza indicilor infracțiunii prevăzute la art. 361 alin. (1) din Codul penal, pe faptul folosirii unui document oficial fals care acorduri drepturi, cu atribuirea cauzei penale numărul de evidență 2018970467 (f.d. 177, vol. I).

Din conținutul ordonanței respective rezultă că s-a constatat că în Registrul de evidență a proceselor-verbale de recepție finală și în arhiva Direcției autorizare și disciplină în construcții din cadrul Primăriei mun. Chișinău nu figurează procesul-verbal în litigiu nr. 754 din 24 octombrie 2012 de recepție finală a bucătăriei de vară lit. 2-04 situată în XXXXX, în care ar fi indicat ca investitor/proprietar Ștefan Popa, din aceste considerente de către membrii comisiei de recepție finală din cadrul

Primăriei mun. Chișinău nu a fost recepționat acest bun imobil. Mai mult ca atât, prin procesul-verbal de recepție finală nominalizat a fost contrasemnat de către membrii comisiei de recepție pentru un alt imobil din mun. Chișinău și anume, din str. XXXXX și respectiv pentru un alt beneficiar, XXXXX, la 10 octombrie 2012.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, au fost respinse ca neîntemeiate acțiunea inițială depusă de Popa Mihai și acțiunea reconvențională depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin.

Se reține că prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, fiind investită cu judecarea prezentei cauzei civile, în motivarea soluției sale expuse în hotărârea din 28 decembrie 2018, referitor la anularea procesului-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012 a construcției accesorii nr. 2-04 din str. XXXXX, a indicat că în speță nu se contestă existența procesului-verbal de recepție finală pe numele lui Popa Mihail, doar că este o coincidență în date, or, faptul că respectivul document nu se regăsește la Primăria mun. Chișinău nu poate fi imputată reclamantului Popa Mihail, cu atât mai mult, că acest act a fost prezentat spre înregistrare la Agenția Servicii Publice și a produs efecte juridice (f.d. 226-234, vol. I).

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Popa Mihai. S-a casat parțial hotărârea din 28 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii inițiale depuse de Popa Mihai și s-a pronunțat în această parte o hotărâre nouă de admitere a acțiunii inițiale depuse de Popa Mihai. Au fost obligați Iacușevici Vladimir și Kolomiitesv Sergii să înlăture obstacolele create în folosirea bunului imobil – construcție accesorie, situată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX. S-a dispus evacuarea lui Iacușevici Vladimir și Kolomiitesv Sergii împreună cu bunurile acestora din bunul imobil – construcția accesorie, situată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX. În rest, hotărârea primei instanțe din 28 decembrie 2018 a fost menținută fără modificări. Au fost anulate măsurile de asigurare a acțiunii aplicate prin decizia din 15 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Curtea de Apel Chișinău, fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, în motivarea deciziei sale (a cărei retractare o solicită recurenții/revizuenți Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin), referitor la anularea procesului-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012 a construcției accesorii nr. 2-04 din str. XXXXX, a indicat că în speță nu au fost prezentate probe, prin care s-ar constata că înscrisul respectiv este fals, fapt ce denotă că actul dat este veridic până ce nu va fi demonstrat contrariul. Mai mult ca atât, Agenția Servicii Publice în referința sa a menționat că motive de refuz la înregistrarea bucătăriei de vară, amplasate în curtea comună din str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, SCT Chișinău nu s-au depistat, iar înregistrare efectuată a fost calificată de organul cadastral conform normelor de drept în vigoare la momentul înregistrării dreptului de proprietate (f.d. 138-146, vol. II).

La 27 iulie 2020 Iacușevici Vladimir, Kolomiitesv Sergii și Fediuc Valentin au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru,

concretizată ulterior prin cererea de revizuire din 08 aprilie 2021 (f.d. 121, 150, vol. III).

Invocând temeiul de revizuire art. 449 lit. a) CPC, Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin au făcut trimitere la ordonanța din 23 februarie 2021 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Alexandru Mogîldea, prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2018970467 intentată în privința lui Popa Ștefan, asupra faptelor expuse în partea descriptivă a prezentei ordonanțe din motivul intervenirii termenului de prescripție, cu clasarea procesului penal (f.d. 163-167, vol. III).

Din ordonanța din 23 februarie 2021 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, rezultă că în cadrul acțiunilor de urmărire penală s-a stabilit că Popa Ștefan în perioada anului 2012, fiind proprietar al apartamentului nr. 1 din str. XXXXX, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. XXXXX din 20 ianuarie 2011, având ca scop legalizarea construcției neautorizate lit. 2-04 din str. XXXXX (bucătărie de vară), și înregistrarea dreptului de proprietate asupra acesteia la organul cadastral, știind cu certitudine că construcția dată nu a fost recepționată de către autoritățile publice în modul prevăzut de legislația în vigoare, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu alte persoane neidentificate la moment de organul de urmărire penală, a completat blancheta procesului-verbal de recepție finală cu numărul 754 din 24 octombrie 2012, la obiectivul bucătărie de vară lit. 2-04, din str. XXXXX, indicând membrii comisiei de recepție finală și funcțiile acestora, obiectul ce urma a fi recepționat, documentația ce a stat la baza recepției finale, caracteristicile obiectului recomandat spre recepție, aplicând semnăturile membrilor comisiei și ștampilele, fapt stabilit prin datele Registrului de înregistrare a proceselor-verbale de recepție finală pentru anul 2012, conform căruia procesul-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012 a fost eliberat pentru un alt imobil din mun. Chișinău și anume, din str. XXXXX și respectiv pentru un alt beneficiar, XXXXX. Ulterior, la 20 mai 2015 Popa Ștefan, aflându-se la OCT Chișinău, a prezentat procesul-verbal nr. 754 din 24 octombrie 2012 în baza căruia a fost înregistrat dreptul de proprietate privată asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX. Astfel, prin acțiunile sale intenționate Popa Ștefan a comis confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane, infracțiune prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

Organul de urmărire a constatat că, fiindu-i înaintată acuzarea și audiat în calitate de învinuit, Popa Ștefan în comiterea infracțiunii incriminate vina nu a recunoscut-o, însă culpabilitatea acestuia a fost pe deplin dovedită prin probele concludente și pertinente, legal administrate în cadrul urmăririi penale.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția Curții de Apel Chișinău privind respingerea ca fiind inadmisibilă a cererii de revizuire depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nefiind elucidate pe deplin temeiurile de

revizuire a actului judecătoresc irevocabil prevăzute la art. 449 CPC, în special cele la care au făcut referire recurenții/revizuenți.

De fapt, Curtea de Apel Chișinău nici nu a dat apreciere multiaspectuală, completă și nemijlocită ordonanței din 23 februarie 2021 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Alexandru Mogîldea, deducând doar printr-o frază generală că aceasta nu poate fi similară sentinței penale irevocabile, prin care să fie constatată comiterea de către unul dintre participanții la proces a unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă.

Or, prin ordonanța din 23 februarie 2021 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, cu certitudine s-a stabilit vinovăția lui Popa Ștefan în falsificarea procesului-verbal de recepție finală nr. 754 din 24 octombrie 2012, (a cărui nulitate absolută o solicită recurenții/revizuenți în acțiunea reconvențională), în baza căruia ultimul și-a înregistrat dreptul de proprietate privată asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, însă din cauza intervenirii termenului de prescripție (art. 60 din Codul penal și art. 275 pct. 4 din Codul de procedură penală), Popa Ștefan a fost liberat de răspundere penală, cu încetarea urmăririi penale în privința acestuia pe temei de nereabilitare, cu clasarea procesului penal.

Prin urmare, în speță se atestă existența unor circumstanțe care indică direct la faptul că unul dintre subiecții ai raportului juridic litigios a comis o infracțiune în legătură cu judecarea cauzei, însă în virtutea unor împrejurări obiective nu pot fi constatate prin sentință penală irevocabilă.

În temeiul celor precitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău ca fiind una nemotivată, fapt ce generează casarea acesteia, or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (*speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea din 09 decembrie 1994*).

Se reține că în sensul art. 6§1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin împotriva încheierii din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea lui Valentin Fediuc cu privire la suspendarea procesului în ordine de revizuire, cu menținerea încheierii respective, iar recursul declarat de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin împotriva încheierii 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin, urmează a fi admis, casarea încheierii respective, cu restituirea cauzei spre judecare în ordine de revizuire la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și b) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin împotriva încheierii din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea lui Valentin Fediuc cu privire la suspendarea procesului în ordine de revizuire, și se menține încheierea din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Se admite recursul declarat de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin.

Se casează integral încheierea din 04 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin.

Cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Mihai împotriva lui Iacușevici Vladimir și Kolomiitsev Sergii cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea construcției accesorii și evacuarea din bunul imobil, și la cererea reconvențională depusă de Iacușevici Vladimir, Kolomiitsev Sergii și Fediuc Valentin împotriva lui Popa Mihai, Popa Ștefan, Plugari Iurie, Moraru Radu, Primăriei mun. Chișinău și Agenției Serviciilor Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău, intervenienți accesorii notarii publici Florea Adelina, Vacari Ghenadie și Ucrainean Natalia cu privire la declararea nulității procesului-verbal de recepție finală, actelor juridice, contestarea refuzului de a înregistra dreptul de proprietate, obligarea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului asupra bunului imobil, demolarea construcției neautorizate și compensarea cheltuielilor de judecată, se restituie spre rejudecare în ordine de revizuire la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic